

NH. m. 61 13.11.57.

OOPERI

„TOSCA“

ESI-

ETENDUS

Aino Kylvand
Toscana ja Aleksander Püvi Cavaradossina G. Puccini ooperis «Tosca».

O. Vihandi foto

Täna lavastub RAT «Estonias» G. Puccini ooper «Tosca». Ooper on pühendatud Itaalia patriootide võitlusele Austria ülevõimu vastu.

Prantsuse revolutsiooni mõjul puhkes Itaalias vabadusliikumine. Endiste Austria provintside asemel kehtestatakse prantslaste abiga vabariigid. Kuid Napoleoni languse järel tulevad monarhistid Itaalias uuesti võimule.

... St. Andrea della Volle kirik Roomas. Sila jookseb peitu St. Angelo kindlusest põgenenud vang, endine Rooma konsul Cesare Angelotti (August Sepp). Ta kohtab siin oma sõpra ja mõttekaaslast kunstnik Mario Cavaradossit (Aleksander Püvi), kes maalib kirikus seinamaali. Neid segab kunstniku sõbratari, ooperinäitleja Floria Tosca (Aino Kylvand) tulek. Angelotti peidab end kabelisse.

Tosca kahtlustab Cavaradossit truudusetuses, kuid viimane suudab teda veenda ja Tosca lahku. Nüüd on vaja Angelotti päästa. Cavaradossi ütleb: «Ja maksaks see mu elu, ma aitan teid.» Tegutseda tuleb kiiresti, nad lähevad koos.

Põgenejat tuleb kirikusse otsima Rooma hirmuvalitseja-prefekt Scarpia (Tiit Kuusik) koos oma agentidega, kuid peale tühja toidukorvi ja lehviku ei leita midagi. Kirikusse tagasisaabunud Tosca paneb Scarpia leitud lehviku abil uuesti kahtlema Cavaradossi truuduses. Seega loodab Scarpia saavutada oma eesmärgi, võita Tosca endale, kõrvaldada Cavaradossi ja vahistada Angelotti.

Teises vaatuses tuuakse Scarpia kabinetti Cavaradossi. Ülekuulamisel varjab ta kangekaelselt Angelotti peidupaika, isegi piinamised ei anna tulemusi. Kuid Tosca ei suuda kannata-

da oma armsama piinu ja reedab Angelotti peidupaiga. Cavaradossi saab küll teada sellest, kuid kuuldes prantslaste võidust Marengo all, satub vaimustusse ja hüüab oma timukale: «Koidab vabaduspäev, lõpp on algamas teil.» Hullunud Scarpia mõistab ta surma. Tosca on jäänud ainult üks võimalus Cavaradossit päästa ja ta alistub. Aga sel hetkel, kui võidutsev Scarpia läheb Toscale ja tahab teda emmata, surmab Tosca ta noahoobiga südamesse.

St. Angelo kindlusesse tuuakse surma mõistetud Cavaradossi. Viimast korda veel palub ta luba kirja kirjutamiseks oma armsamale. Sel hetkel saabub Tosca rõõmustava teatega: Cavaradossi jäetakse ellu ja nad võivad vabalt lahkuda Roomast. Täis õnne ja juubeldust loodavad nad nüüd helgele tulevikule. Mahalaskmine pidavat toimuma vaid näiliselt ja Tosca palub armsamat oma osa selles «komöödias» hästi mängida. On saabunud surmaotsuse täideviimise hetk. Julgelt ja mehiselt seisab surmamõistetud kindluse müüri ääres. Kõlab lask, Cavaradossi langeb surnuna. Nüüd alles selgub tõde: türann andis siiski oma agentidele käsu Cavaradossi hukkamiseks ja pettis Toscat.

Scarpia surmast saadi teada. Tema agendid ruttavad Toscat tabama, kuid Tosca on otsustanud pigem surra, kui sattuda piinajate kätte...

Etendusel on peale eelpool nimetatute veel kaastegevad Ants Aasma, Oskar Vihandi, Artur Linnamägi, Alo Vallimäe ja teised. Ooperit dirigeerib Eesti NSV teeneline kunstnik Priit Nigula, lavastus Helene Nemrovits-Dantsenkolt, lavakujundus Uno Kärbselt.

N. GOLDSCHMIDT